

WÓJT GMINY ZANIEMYŚL

Zaniemyśl, dnia 5 maja 2023 r.

**Mieszkańcy ulicy Ogrodowej
w Zaniemyślu
i inni mieszkańcy
Gminy Zaniemyśl**

RI.152.2.2023

W odpowiedzi na petycję dotyczącą budowy ulicy Ogrodowej w Zaniemyślu informuję, że Gmina Zaniemyśl od ponad 4 lat podejmuje działania zmierzające do wypracowania optymalnego rozwiązania w tym zakresie, mając na uwadze stan tej drogi, jej obecne i prognozowane obciążenie ruchem oraz znaczenie, jakie ma ona dla społeczności lokalnej i nie tylko. Przypomnienia wymaga chronologia wydarzeń, która była następująca:

1. W kwietniu 2019 r. został zlecony, a w lipcu 2019 r. opracowany projekt budowlano – wykonawczy pn. Budowa ul. Ogrodowej w miejscowości Zaniemyśl. Projekt przewidywał budowę drogi o szerokości jezdni 6,20 m i budowę chodnika o szerokości od 2 – 3,40 m. Szerokość pasa drogowego miała wynosić 10,05 – 12,2 m. Inwestycja miała zostać zrealizowana na części cmentarza ewangelickiego w pasie od 2 - 3,8 m, wkraczając w jego granice.
2. 25 kwietnia 2019 r. odbyło się spotkanie pięciu mieszkańców ul. Ogrodowej z kierownikiem Referatu Infrastruktury Urzędu Gminy Zaniemyśl. Została przedstawiona wstępna koncepcja budowy ul. Ogrodowej (chodnik 2 m, droga 6 m, szerokość pasa drogowego 12,0 m, z dwoma progami zwalniającymi, ograniczeniem tonażowym oraz ograniczeniem prędkości).
3. 9 czerwca 2019 r. wpłynęła skarga na niegospodarność środkami gminnymi Wójta Gminy Zaniemyśl poprzez zlecenie sporządzenia dokumentacji projektowej dotyczącej budowy ul. Ogrodowej w Zaniemyślu bez konsultacji z mieszkańcami, przez co Gmina miała zostać narażona na istotną stratę finansową. Uchwałą Nr X/85/2019 z dnia 08.07.2019 r. Rady Gminy Zaniemyśl uznała tą skargę za niezasadną. W tym samym dniu wpłynęła również skarga na działanie Wójta Gminy Zaniemyśl w związku z przygotowaniem projektu budowy ul. Ogrodowej w Zaniemyślu. Skarga została uznana częściowo za zasadną i zobowiązano Wójta do pisemnej odpowiedzi skarżącym na pytania zawarte w uzasadnieniu do Uchwały Rady Gminy Zaniemyśl Nr XI/98/2019 z dnia 02.09.2019 r.
4. 14 czerwca 2019 r. odbyło się spotkanie Wójta Gminy Zaniemyśl, Radnych i mieszkańców Gminy Zaniemyśl w sprawie budowy ul. Ogrodowej. Łącznie w spotkaniu uczestniczyło 45 osób. Wójt poinformował wtedy, że na wcześniejszym spotkaniu z mieszkańcami w 2018 r. została przedstawiona wstępna koncepcja budowy ul. Ogrodowej jako ścieżki pieszo – jezdnej, która po wstępnej analizie przez projektanta, ze względu na obowiązujące normy została zmieniona. Poddano dyskusji opracowany projekt. Wnioski ze spotkania były

następujące: chodnik od strony posesji miał mieć od 2 do 3 m, jezdnia miała mieć 6 m (skręt 8 m), a pas drogowy do 12 m w zależności od stanowiska Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, oraz miał być wprowadzone ograniczenie prędkości do 30 km/h, zainstalowane 3 progi zwalniające i lustro.

5. 30 sierpnia 2019 r. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków zaopiniował negatywnie zamiar budowy ul. Ogrodowej w Zaniemyślu w rejonie działki nr 504/2 obejmującej cmentarz ewangelicki. Cmentarz miał zostać w najbliższym czasie objęty procedurą wpisu do rejestru zabytków.
6. 18 listopada 2019 r. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków zawiadomił Gminę Zaniemyśl o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wpisania do rejestru zabytków cmentarza ewangelickiego w Zaniemyślu przy ul. Śremskiej obejmującego działki nr ewid. 504/1 i 504/2. Natomiast w dniu 10 lipca 2020 r. wydał decyzję dotyczącą wpisania tego cmentarza do rejestru zabytków cmentarza W uzasadnieniu decyzji znalazła się informacja o wniosku Wójta Gminy Zaniemyśl dotyczącego przesunięcia granicy cmentarza o 2 - 3,8 metry dla potrzeb realizacji inwestycji drogowej, co miało nastąpić w wyniku podziału działki gruntu o numerze ewidencyjnym 504/2 obręb Zaniemyśl. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków poinformował, że już dwukrotnie negatywnie opiniował poszerzenie ulicy Ogrodowej o teren cmentarza i swoje zdanie podtrzymuje, gdyż granice cmentarza nie budzą wątpliwości i ich zmiany uderzają w integralność cmentarza.
7. W dniu 27 lipca 2020 r. Gmina Zaniemyśl zaskarżyła powyższą decyzję Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wnosząc jednocześnie o jej uchylenie. Wójt powoływał się na konieczność budowy ulicy Ogrodowej o odpowiednich parametrach technicznych drogi publicznej, które nie są możliwe do spełnienia bez poszerzenia pasa drogowego kosztem przesunięcia granicy cmentarza. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu decyzją z dnia 29 października 2020 r. utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję. Minister nie miał wątpliwości, że argumentacja Gminy Zaniemyśl nie jest trafna a inwestycję należy prowadzić z poszanowaniem zabytkowego charakteru cmentarza, którego granice są historycznie udokumentowane w sposób nie budzący wątpliwości. Gminie przysługiwała możliwość wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, jednakże przedstawiona w uzasadnieniu decyzji argumentacja i sposób prowadzenia postępowania administracyjnego nie dawały większych szans na pozytywne rozstrzygnięcie dla Gminy Zaniemyśl.
8. 22 kwietnia 2021 r. zostało złożone podanie w sprawie wycofania wniosku o wydanie decyzji, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie ulicy Ogrodowej w Zaniemyślu.
9. W lipcu 2021 r. projektant przedstawił koncepcję budowy ul. Ogrodowej o szerokości 4,5 m na całej długości, bez chodnika, przylegającej bezpośrednio do posesji. Droga ta nie spełniała żadnych wymogów technicznych oraz bezpieczeństwa. Takiego projektu nie można było zaakceptować. Zlecono wykonanie koncepcji budowy ulicy Ogrodowej zgodnie ze sztuką projektową tj. Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, uwzględniającą postulaty mieszkańców oraz dającą szansę na uzyskanie dofinansowania inwestycji między innymi z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Koncepcja zakładała wykonanie drogi z kostki betonowej

o szerokości 5,0 m i ścieżki pieszo-rowerowej do 3,7 m, założenie 3 progów zwalniających oraz ograniczenie prędkości do 30 km/h. Ze względu na niewystarczający teren do realizacji inwestycji, między innymi związany z nienaruszalnością granic zabytkowego cmentarza ewangelickiego, zaszła konieczność zaprojektowania ul. Ogrodowej z uwzględnieniem przejścia na własność części działek gruntu po drugiej stronie drogi od cmentarza ewangelickiego. Nowa koncepcja budowy ul. Ogrodowej została przedstawiona Radzie Gminy Zaniemyśl na Komisji Wspólnej 20 września 2021 r. Radni zaakceptowali koncepcję, która stała się wyjściową do aktualnego projektu.

10. Pierwszy projekt budowy ulicy Ogrodowej, w kontekście dobrowolnego (umownego) przejścia gruntów przedstawiony został podczas spotkania w Urzędzie Gminy Zaniemyśl w dniu 29 października 2021 r. Był to projekt, który nie uwzględniał właściwej szerokości działki niezbędnej do przeprowadzenia inwestycji drogowej. Pierwsza działka od strony ulicy Śremskiej, po podziale w celu uzyskania odpowiedniej szerokości drogi, w najszerszym miejscu winna mieć 1,5 m szerokości. Właściciel nieruchomości nie był zainteresowany dobrowolną – umowną sprzedażą części swojej nieruchomości.
11. Na początku 2022 r. Gmina prosiła wszystkich właścicieli nieruchomości o składanie ofert dotyczących wysokości odszkodowania za przejęty grunt. Część z właścicieli sześciu działek wyraziło zainteresowanie sprzedażą za odszkodowaniem, część ze względów nieuregulowanego stanu prawnego nie może tego zrobić, a właściciel pierwszej działki od strony ulicy Śremskiej nie przedstawił oferty, twierdząc że nie jest zainteresowany sprzedażą.
12. Podczas przygotowania dokumentacji projektowej do budowy drogi i projektu podziału nieruchomości nastąpiło zwiększenie koniecznego do przejścia obszaru nieruchomości sąsiadujących. Między innymi w przypadku pierwszej działki od strony ulicy Śremskiej konieczne stało się przejście działki, która miałaby w najszerszym miejscu 3 metry. W każdym przypadku byłyby to działki w kształcie wąskiego prostokąta lub trójkąta. Ogółem Gmina miałaby przejąć 6 działek o powierzchni: 46 m², 63 m², 55 m², 63 m², 46 m², 14 m², tj. o powierzchni 287 m² od osób prywatnych i jedną działkę o powierzchni 1126 m² od Skarbu Państwa (Lasy Państwowe).
13. Ze względu na fakt, że nie ma możliwości stopniowego zakupu od wszystkich właścicieli działek gruntu po ich wcześniejszym podziale, Gmina zdecydowała się na prowadzenie tej sprawy w oparciu o ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tzw. decyzja ZRID), która pozwoliłaby na uzyskanie pozwolenia na budowę drogi z jednoczesnym zatwierdzeniem podziału nieruchomości i ich przejściem na własność Gminy Zaniemyśl. Wniosek o wydanie takiej decyzji został złożony do Starostwa Powiatowego w Środzie Wielkopolskiej w dniu 7 września 2022 r. W przypadku przejścia działek, Gmina Zaniemyśl zapłaciłaby odszkodowania za przejmowane grunty wraz z tym co na gruncie się znajduje, a koszty z tym związane szacowane były na 100 do 150 tys. zł. Odszkodowania za grunty obejmowałoby rynkową wartość działek budowlanych w Zaniemyślu albo wartość gruntu przeznaczonego na las lub wartość gruntu pod drogę w zależności od tego, która wartość byłaby wyższa. Gmina zapłaciłaby również za części składowe nieruchomości, to jest ogrodzenie, utwardzenie terenu, drzewa, obiekty małej architektury. Większość działek nie jest mocno zagospodarowana, więc koszty z tym związane nie byłyby wysokie.

Należy wziąć pod uwagę, że realizacja planowanej inwestycji jest możliwa tylko

w przypadku zapewnienia odpowiedniej szerokości ulicy Ogrodowej. W związku z tym, że dotychczasowa działka pod drogę nie ma odpowiedniej szerokości, należałoby ją poszerzyć kosztem gruntów przyległych. Ponieważ od strony cmentarza jest to niemożliwe, więc pozostaje jedynie przejście gruntów od osób prywatnych. Natomiast bez poszerzenia, projekt nie będzie miał szans na dofinansowanie zewnętrzne, które w ogóle dałoby możliwość realizacji tej inwestycji w najbliższym czasie. Należy pamiętać, że ul. Ogrodowa jest łącznikiem między drogą wojewódzką (ul. Śremską), a drogą powiatową (ul. Poznańska), a w przypadku jej utwardzenia będzie naturalnym łącznikiem między tymi drogami, co łączy się ze wzmożonym ruchem samochodowym. Dlatego tak ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom (zwłaszcza dzieciom jadącym lub idącym do szkoły od strony Zwoli) korzystającym z tej ulicy.

Na wniosek, w dniu 14 września 2022 r., w Urzędzie Gminy Zaniemyśl odbyło się spotkanie dwóch mieszkańców ulicy Ogrodowej z Wójtem Gminy Zaniemyśl – Justyną Dąbrowską oraz pracownikami Urzędu Gminy Zaniemyśl i projektantem ulicy Ogrodowej. Został przedstawiony alternatywny wariant przebiegu ulicy Ogrodowej przy jednej z posesji, zgodnie z którym zmniejszono obszar planowego do wywłaszczenia fragmentu nieruchomości z ograniczeniem do ok. 10 m². W ten sposób ścieżka rowerowa kończyłaby się przed tą posesją. Taka propozycja nie spotkała się jednak z akceptacją. Mieszkańcy proponowali inne rozwiązania budowy ulicy Ogrodowej. Między innymi miałyby to być pieszo-jezdnie z progami zwalniającymi. Zdaniem projektanta zaproponowane przez mieszkańców rozwiązania są niepraktyczne, a przede wszystkim niebezpieczne i powodowałyby zagrożenia w ruchu drogowym. Projektant stwierdził, że gdyby miał przeprojektować drogę w sposób zaproponowany przez mieszkańców, to nie podejmie się tego zadania, bo jest to niezgodne ze sztuką projektową i nie podpisze się pod taką dokumentacją. Argumentował, że jest to połączenie drogi wojewódzkiej z drogą powiatową, na której ruch jest znaczący. Jednocześnie podnosił, że droga jednokierunkowa (jeden z proponowanych przez mieszkańców wariantów) z wyjazdem w kierunku ulicy Śremskiej będzie powodowała zagrożenie dla ruchu, ponieważ w pobliżu tej ulicy zlokalizowane są istniejące budynki wielorodzinne oraz powstają kolejne takie budynki, których mieszkańcy odczuwają nefunkcjonalność i niebezpieczeństwo takiego rozwiązania. Zaproponowano przeprowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Zaniemyśl.

Gmina dąży do ustalenia koncepcji z uwzględnieniem jej możliwości finansowych, wymogów prawnych, w tym dotyczących projektowania obiektów i zasad bezpieczeństwa oraz z poszanowaniem interesów mieszkańców gminy. Wypracowanie takiej koncepcji jest trudne i skomplikowane ze względu na brak możliwości pogodzenia wielu istotnych aspektów tej inwestycji. Chcąc więc wyjść naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców ul. Ogrodowej, zawieszono działania w tym zakresie do czasu wypracowania wspólnej koncepcji budowy drogi. Mimo licznych prób nie znaleziono jeszcze satysfakcjonującego rozwiązania, ponieważ ostatnie propozycje albo nie spotkały się z akceptacją mieszkańców ul. Ogrodowej (wariant przebiegu ulicy Ogrodowej przy jednej z posesji, w którym zmniejszono obszar planowanego do wywłaszczenia fragmentu nieruchomości z ograniczeniem do ok. 10 m²), albo nie mogły być zaakceptowane przez projektanta ze względu na niezgodność z zasadami projektowania, nefunkcjonalność i zagrożenie dla bezpieczeństwa pieszych oraz ruchu pojazdów. Podkreślić także należy, iż w sytuacji gdy wolą mieszkańców jest powrót do wariantu projektowanej

drogi z 2019 r., powraca kwestia granic cmentarza, która nie była brana pod uwagę w kwietniu 2019 r., a która w 2020 r. zaczęła mieć fundamentalne znaczenie ze względu na decyzję Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu i utrzymującej ją w mocy decyzję Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. W ocenie powyższych organów inwestycję drogową bezwzględnie należy prowadzić z poszanowaniem zabytkowego charakteru cmentarza, którego granice są historycznie udokumentowane w sposób nie budzący wątpliwości. Stąd też pojawiają się dodatkowe, istotne utrudnienia w projektowaniu drogi spełniającej określone przepisami prawa standardy oraz funkcjonalnej (dostosowanej także do obciążenia ruchem na styku drogi wojewódzkiej i powiatowej), a także bezpiecznej dla jej użytkowników pieszych czy zmotoryzowanych.

W konsekwencji powyższych argumentów i ustaleń, a także złożonej petycji, ponownie zostaną przeanalizowane możliwości projektowe budowy ulicy Ogrodowej w Zaniemyślu, w oparciu o konsultacje społeczne i wnioski wypracowane przez Komisję Doradczą właściwą do zbadania inwestycji budowy ulicy Ogrodowej w Zaniemyślu powołaną uchwałą nr XLVIII/354/2022 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 7 listopada 2022 r.